

Reykjavík, 15. nóvember 2021

SFS2021040023

220. fundur

HG/dr/áb

MINNISBLAÐ

Viðtakandi: Skóla- og frístundaráð**Sendandi:** Helgi Grímsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Efni: Niðurstöður Lesmáls í 2. bekk vorið 2021

Lesmál er próf sem kom út árið 2017 og metur lestur, lesskilning og réttitun hjá nemendum í 2. bekk íslenskra grunnskóla. Prófið var fyrst hannað af Rósu Eggertsdóttur árið 2006. Rósa fékk síðar Sigurgrím Skúlason, próffræðing, með sér í lið og saman unnu þau að endurgerð prófsins með ítarlegum forprófunum og að lokum stöðlun (Sigurgrímur Skúlason, 2017).

Markmiðið með Lesmáli er ekki einungis að meta nemendur heldur einnig að prófið sé þægilegt og aðgengilegt fyrir kennara. Prófið veitir kennurum góðar upplýsingar um nemendur sína og greinir þokkalega í hverju vandi nemenda liggur. Prófið metur fjóra þætti lesturs eins og umskráningu og lesskilning ásamt því að meta færni í réttitun og leshraða (lesfimi). Prófið skiptist í átta undirþætti sem meta eftirfarandi:

1. Umskráningu
2. Lestur og lesskilning
3. Lestur og viðbragðssvörun
4. Lestur og lesskilning
5. Hraðlestur og lesskilning
6. Hlustun og réttitun
7. Hlustun og réttitun
8. Orðabil

Undirþættirnir mynda eftirfarandi fjóra yfirþætti:

1. *Umskráningu* (undirþáttur 1)
2. *Lesskilning* (undirþættir 2-4)
3. *Hraðlestur* (undirþáttur 5)
4. *Réttitun* (undirþættir 6-8)

Prófið tekur á ólíkum hliðum lestrar jafnframt því að vera stutt og einfalt í notkun. Vegna þess hversu víðtækt prófið er gefur það góða mynd af stöðu nemandans og auðveldar kennara að veita viðeigandi kennslu (Sigurgrímur Skúlason, 2017).

Hver prófþáttur Lesmáls samanstendur af ákveðnum fjölda atriða en samtals telja þættirnir 54 atriði. Í samráði við sérfræðinga sem áður hafa unnið með Lesmál hefur starfsfólk á skrifstofu skóla- og frístundasviðs það að viðmiði að nemandi sem getur leyst 61-100% atriðanna sé með aldurssvarandi færni í lestri. Það eru 33 atriði af þeim 54 sem prófið metur. Geti nemandi leyst á bilinu 31-60% af prófinu, sem eru á bilinu 17-32 atriði, telst nemandinn ekki vera með

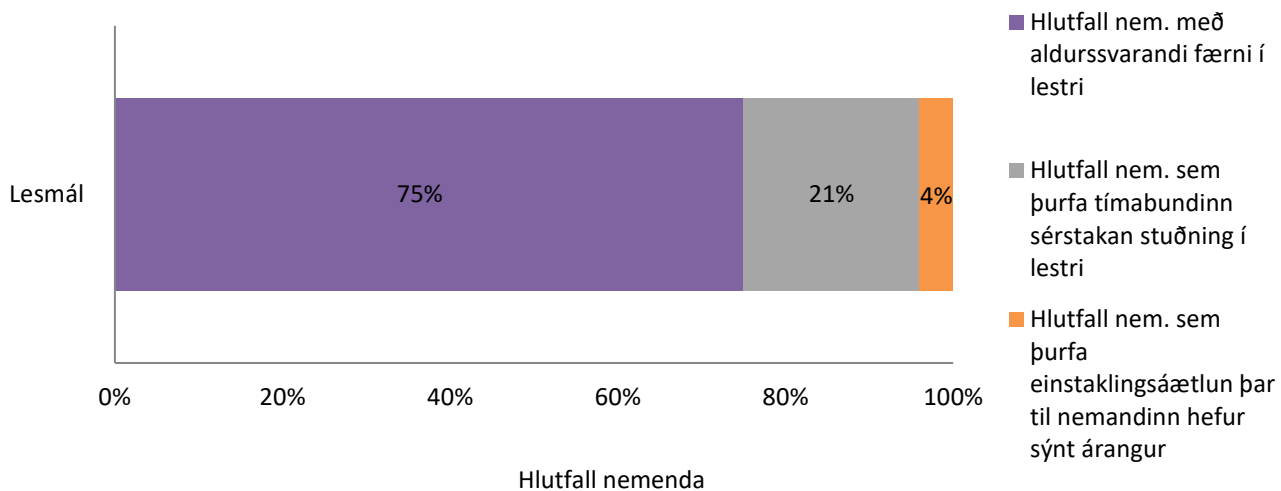
aldurssvarandi færni í lestri og því þurfa á tímabundnum sérstökum stuðningi að halda í lestri. Nái nemandi 0-30% árangri í Lesmáli, þ.e. getur leyst 0-16 atriði á prófinu, telst hann þurfa einstaklingsáætlun þar sem fram kemur skipulagt vinnulag byggt á gagnreyndum aðferðum sem fylgt er eftir þar til nemandinn hefur sýnt árangur.

Allir almennir grunnskólar og sjálfstætt starfandi skólar í Reykjavík voru um beðnir að senda inn niðurstöður Lesmáls. Prófið var lagt fyrir í apríl 2021 og tóku 27 almennir grunnskólar af 32 með 2. bekk þátt. Þar að auki tóku 2 af 5 sjálfstætt starfandi skólum með 2. bekk, þátt í prófinu. Heildarfjöldi skólanna sem þátt tók var því 29 af 37 skólum í Reykjavík með 2. bekk.

Samtals tóku 1.200 nemendur þátt í Lesmáli sem jafngildir rúmum 78% af 2. bekkingum í öllum almennum og sjálfstætt reknun grunnskólum Reykjavíkur vorið 2021. Hlutfallið er töluvert lægra en það var seinustu ár Læsis en þá var þátttakan á bilinu 93-94%. Í þeim skólum sem sendu inn niðurstöður þreyttu tæp 90% nemenda prófið.

Meginniðurstaða Lesmáls vorið 2021 er sú að 894 nemendur af 1.200, eða tæp 75% nemenda, ná a.m.k. 61% árangri á prófinu. Þessir nemendur teljast því samkvæmt viðmiði vera með aldurssvarandi færni í lestri. Nemendur sem ekki ná 61% árangri á lesmálsprófinu eru 306 eða rúm 25%. Af þessum hópi eru 257 eða rúm 21% allra þátttakenda, sem ná árangri á bilinu 31-60%. Þeir þurfa á tímabundnum sérstökum stuðningi að halda í lestri. Þá eru 49 nemendur eða rúm 4% sem ná 0-30% árangri. Þessi hópur þarf einstaklingsáætlun þar sem fram kemur skipulagt vinnulag byggt á gagnreyndum aðferðum sem fylgt er eftir, þar til nemandinn hefur sýnt árangur. Niðurstöðurnar má sjá á mynd A.

Mynd A. Dreifing nem. í mism. þrep eftir árangri í Lesmáli árið 2021.

Þeir skólar sem þátt tóku í Lesmáli fá senda skýrslu með niðurstöðum síns skóla og allir skólar í Reykjavík munu fá senda skýrslu með niðurstöðum fyrir borgina í heild.